

Arbh. Gent (afd. Gent), 11 oktober 2021, 6e K., nr. 2020/AG/217

x / OCMW Denderleeuw

(...)

De feiten

Mevrouw X (°28 februari 1986), oorspronkelijke eiseres en thans appellante, stelt dat zij sinds 25 juli 2017 als kandidaat-vluchteling in België verblijft. Op 2 augustus 2017 beviel zij van een kind dat de Belgische nationaliteit heeft.

Op 6 januari 2020 kreeg appellante op die basis een verblijfskaart 19ter als familielid van een burger van de Europese Unie.

Op 27 januari 2020 vroeg zij maatschappelijke dienstverlening onder de vorm van financiële steun gelijklopend aan het leefloon aan bij geïntimeerde.

Met een beslissing van 20 februari 2020 weigerde geïntimeerde tot en met 6 april 2020 leefloon toe te kennen aan appellante als persoon met gezinslast. Deze beslissing werd als volgt gemotiveerd:

'Uw bijlage 19ter werd afgeleverd op 6/1/2020. Bijgevolg wordt u uitgesloten van maatschappelijke dienstverlening, uitgezonderd dringende medische hulp, tot en met 6/4/2020. Dit op basis van onderstaand artikel van de organieke wet van 8/7/1976. Art. 57quinquies. [In afwijking van de bepalingen van deze wet is de maatschappelijke dienstverlening door het centrum niet verschuldigd aan onderdanen van lidstaten van de Europese Unie en hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van het verblijf of, in voorkomend geval de langere periode zoals bedoeld in artikel 40, § 4, eerste lid 1°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, noch is het verplicht om vóór de verwerving van het duurzame verblijfsrecht steun voor levensonderhoud toe te kennen.

Familieleden van Belgen worden daarbij gelijkgesteld aan familieleden van Unieburgers. Voor hun recht op steun betekent dit onder meer dat familieleden van Belgen tijdens de eerste drie maanden na hun bijlage 19 of 19ter uitgesloten worden van het recht op maatschappelijke dienstverlening (art57quinquies OCMW-wet).'

De procedure en de beslissing in eerste aanleg

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Aalst, op 20 mei 2020 (AR 20/466/A), heeft oorspronkelijke eiseres, thans appellante, beroep ingesteld tegen de voormelde beslissing van 20 februari 2020 van oorspronkelijke verweerder, thans geïntimeerde.

Oorspronkelijke eiseres, thans appellante verzocht haar vordering ontvankelijk en gegrond te verklaren, de bestreden beslissing van oorspronkelijke verweerder, thans geïntimeerde van 21 februari 2020 teniet te doen en te zeggen voor recht dat zij recht heeft op financiële steun gelijklopend aan het leefloon gedurende de eerste drie maanden van het verblijf en oorspronkelijke verweerder, thans geïntimeerde te veroordelen tot betaling aan appellante van financiële steun equivalent aan het loon vanaf 6 januari 2020.

Bij conclusie, neergelegd op de griffie van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Aalst, op 4 augustus 2020, vorderde oorspronkelijke verweerder, thans geïntimeerde om de vordering van oorspronkelijke

eiseres, thans appellante ongegrond te verklaren, zijn bestreden beslissing te bevestigen en de kosten als naar recht toe te kennen.

Het bestreden vonnis verwijst naar artikel 57quinquies van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 24 van de richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2014.

Het bestreden vonnis citeert artikel 24 van de richtlijn als volgt:

'Onverminderd specifieke in het Verdrag en het afgeleide recht uitdrukkelijk opgenomen bepalingen geniet iedere burger van de Unie [eenieder die de nationaliteit van een lidstaat bezit] die op basis van deze richtlijn op het grondgebied van een gastland [de lidstaat waarheen de burger zich begeeft om zijn recht van vrij verkeer of verblijf uit te oefenen] verblijft, binnen het toepassingsgebied van het Verdrag dezelfde behandeling als de onderdanen van dat gastland. Dit recht geldt ook voor familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die verblijfsrecht of duurzaam verblijfsrecht genieten.'

Hierna verwijst het bestreden vonnis naar artikel 40ter van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Het bestreden vonnis besluit hieruit dat er een gelijkstelling ontstaat tussen een familielid van een Belgische onderdaan en een familielid van een onderdaan van een lidstaat van de Europese Unie, en dat de bepalingen ook gelden voor familieleden van een Belg die niet zijn recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten heeft uitgeoefend.

Bij het op tegenspraak gewezen en thans bestreden eindvonnis van 1 oktober 2020 van kamer A6 van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Aalst werd de vordering van oorspronkelijke eiseres, thans appellante ontvankelijk maar ongegrond verklaard, de bestreden beslissing van oorspronkelijke verweerder, thans geïntimeerde bevestigd en oorspronkelijke verweerder, thans geïntimeerde, krachtens artikel 1017, tweede lid Gerechtelijk Wetboek verwezen tot de kosten van het geding.

De procedure in hoger beroep

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie van het arbeidshof Gent, afdeling Gent, op 7 november 2020, heeft appellante hoger beroep ingesteld tegen voormeld vonnis.

Deze zaak werd ingeschreven op de algemene rol van het arbeidshof Gent, afdeling Gent, onder het nummer 2020/AG/217.

Bij beschikking overeenkomstig artikel 747 Ger. W. van dit arbeidshof van 11 januari 2021 werden de conclusietermijnen en de rechtsdag bepaald.

Geïntimeerde legde conclusies ter griffie neer op 25 februari 2021.

Appellante legde geen conclusies ter griffie meer neer.

De partijen werden gehoord in hun middelen en conclusies op de openbare terechtzitting van 14 juni 2021, waarna de debatten werden gesloten.

De heer Wim Van Nieuwenhove, advocaat-generaal, legde een schriftelijk advies ter griffie neer op 19 juli 2021, waarop de partijen niet hebben gerepliceerd, waarna de zaak op 13 september 2021 in beraad werd genomen.

De grieven van het hoger beroep

De appellante acht zich gegriefd door het bestreden vonnis.

Het bestreden vonnis miskent volgens appellante de wettelijke bepalingen door familieleden van Belgen gelijk te schakelen met familieleden van onderdanen van de Europese Unie. Appellante is dan ook van oordeel dat artikel 57quinquies van de OCMW-wet niet op haar situatie van toepassing is waardoor zij recht heeft op financiële steun gelijklopend aan het leefloon vanaf 6 januari 2020 (datum van aflevering van haar verblijfskaart).

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het arbeidshof Gent, afdeling Gent, op 7 november 2020 vordert appellante om:

het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren; het bestreden vonnis te vernietigen;

de oorspronkelijke vordering van appellante gegrond te verklaren;

de bestreden beslissing van geïntimeerde van 21 februari 2020 teniet te doen en te zeggen voor recht dat appellante recht heeft op financiële steun equivalent aan het loon gedurende de eerste drie maanden van het verblijf;

geïntimeerde te veroordelen tot betaling aan appellante van financiële steun equivalent aan het loon vanaf 6 januari 2020.

Geïntimeerde meent dat zij in haar beslissing een correcte toepassing heeft gemaakt van artikel 57 quinquies OCMW-wet, waardoor appellante pas recht heeft op maatschappelijke dienstverlening nadat een periode van drie maanden is verstreken sinds de afgifte van de bijlage 19ter, zijnde op 6 januari 2020 waardoor het recht op maatschappelijke dienstverlening is ontstaan op 6 april 2020.

Voor geïntimeerde zijn familieleden van Belgen ook familieleden van EU-burgers en poogt appellante een discussie uit te lokken die er geen is.

Bij conclusie, neergelegd ter griffie van het arbeidshof Gent, afdeling Gent, op 25 februari 2021, vordert geïntimeerde om het hoger beroep ongegrond te verklaren, het bestreden vonnis integraal te bevestigen en de kosten als naar recht toe te kennen.

Bespreking

Het bestreden vonnis van 1 oktober 2020 werd overeenkomstig artikel 792, tweede lid Ger. W. aan appellante ter kennis gebracht bij gerechtsbrief van 6 oktober 2020 die ten vroegste op 7 oktober 2020 aan het, schijnbaar oude, adres van appellante kan zijn aangeboden. De brief werd al op 9 oktober 2020 aan de griffie van de arbeidsrechtbank teruggestuurd met de vermelding dat appellante naar Zottegem was verhuisd.

Het hoger beroep, zoals ingesteld bij verzoekschrift ter griffie van het arbeidshof Gent, afdeling Gent op 7 november 2020, is tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld. Het is ontvankelijk.

Er is geen betwisting over de voor dit geschil relevante feiten, die door dit hof worden samengevat zoals hierna weergegeven. Appellante is geboren in de Republiek Congo en heeft zich op 25 juli 2017 in Brussel aangemeld bij het Commissariaat Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen. Zij is op 2 augustus 2017 in Brussel bevallen van een kind, dat op 6 december 2019 door erkenning door de vader, de Belgische nationaliteit heeft verkregen. Appellante verkreeg op basis van dit gegeven, moeder van een kind met de Belgische nationaliteit, op 6 januari 2020 een bijlage 19ter, zijnde de bevestiging van een aanvraag voor een verblijfskaart van een familielid van een burger van de Europese Unie. Op basis hiervan deed zij een aanvraag tot maatschappelijke dienstverlening in de vorm van financiële steun gelijk aan het leefloon bij geïntimeerde, aanvraag die op haar beurt aanleiding gaf tot de betwiste beslissing van geïntimeerde van 20 februari 2020 met de hierboven al omschreven motivering die verwijst naar de toepassing van artikel 57quinquies van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW-wet).

Artikel 57quinquies van de OCMW-wet stelt:

'In afwijking van de bepalingen van deze wet is de maatschappelijke dienstverlening door het centrum niet verschuldigd aan onderdanen van lidstaten van de Europese Unie en hun familieleden gedurende de eerste drie maanden van het verblijf of, in voorkomend geval de langere periode zoals bedoeld in artikel 40, § 4, eerste lid, 1 °, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, noch is het verplicht om vóór de verwerving van het duurzame verblijfsrecht steun voor levensonderhoud toe te kennen.'

Dit artikel werd in de OCMW-wet ingevoegd door artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 (BS 17 februari 2012, ter uitvoering van de richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor burgers van de Unie en hun familieleden waarvan artikel 24 luidt:

'Onverminderd specifieke, in het Verdrag en het afgeleide recht uitdrukkelijk opgenomen bepalingen, geniet iedere burger van de Unie die op basis van deze richtlijn op het grondgebied van een gastland verblijft, binnen het toepassingsgebied van het Verdrag dezelfde behandeling als de onderdanen van dat gastland. Dit recht geldt ook voor familieleden die niet de nationaliteit van een lidstaat bezitten en die verblijfsrecht of duurzaam verblijfsrecht genieten.'

In afwijking van lid 1 is het gastland niet verplicht een recht op sociale bijstand toe te kennen, gedurende de eerste drie maanden van verblijf of, in voorkomend geval de in artikel 14, lid 4, onder b), bedoelde langere periode, noch is het verplicht om vóór de verwerving van het duurzame verblijfsrecht steun voor levensonderhoud toe te kennen voor studies, inclusief beroepsopleiding, in de vorm van een studiebeurs of -lening, aan andere personen dan werknemers of zelfstandigen, of personen die deze status hebben behouden, en hun familieleden.'

Voormeld artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 werd ingevoegd ingevolge amendement 24 bij het oorspronkelijke wetsvoorstel tot wijziging van de wetgeving met het oog op het bezwerven van de asielcrisis. Dit amendement verwijst naar voormelde richtlijn 2004/38/EG en stelt dat deze richtlijn voorziet in *'het verblijfsrecht voor EU-onderdanen en hun familieleden in een andere lidstaat om zich naar die lidstaat te begeven'* en bepaalt verder nog dat *'de lidstaat nog steeds de mogelijkheid [behoudt] om het recht op sociale bijstand niet toe te kennen gedurende de eerste drie maanden van het verblijf van de EU-burger in de andere lidstaat'* (Pari. St. Doe 53 0813/011, p. 10, onderlijning door dit hof).

Dezelfde voorbereidende werken van deze dan nieuwe bepaling in de OCMW-wet vermelden daarna ook nog de redenen voor deze invoeging:

'Het niet omzetten van deze bepaling zou ons systeem van sociale bescherming op de helling zetten doordat we momenteel ingevolge soepele regels inzake vrij verkeer, worden geconfronteerd met een massale toestroom van EU-onderdanen, die, in tegenstelling tot hetgeen in de ons omringende landen het geval is, in België onmiddellijk sociale bijstand kunnen genieten, ...' (Parl. St. Doc. 53 0813/011, p. 10).

Ook het door geïntimeerde vermelde arrest van het Grondwettelijk Hof van 30 juni 2014, gaat in dezelfde richting. Zo wijst het Grondwettelijk Hof erop dat het voor de wetgever, bij de invoering van artikel 57quinquies OCMW-wet, erom ging een evenwicht na te streven tussen het vrij verkeer van personen op het grondgebied van de Unie en de mogelijkheid om de sociale stelsels verder te kunnen blijven financieren (GwH 30 juni 2014, APT 2015, afl. 1, 67, Rev.dr.étr. 2014, afl. 177, 208, B.35) evenals dat rekening houdend met het vrij verkeer dat de onderdanen van de lidstaten van de Europese Unie genieten en dat aanzienlijke migratiestromen mogelijk maakt, de Belgische wetgever vermocht ervan uit te gaan dat gebruik moest worden gemaakt van de mogelijkheid die artikel 24, lid 2 van richtlijn 2004/38/EG biedt om het recht van die onderdanen op maatschappelijke dienstverlening bij hun aankomst op het Belgische grondgebied te beperken, waarna wordt besloten dat er bijgevolg dient te worden bepaald of artikel 12 van de wet van 19 januari 2012 tot invoering van artikel 57quinquies van de OCMW-wet verenigbaar is met artikel 24 van de richtlijn 2004/38/EG waarin het beginsel van de gelijkheid tussen de eigen onderdanen van de ontvangende lidstaat en de onderdanen van andere lidstaten die op het grondgebied van de eerstgenoemde staat verblijven,

verankerd is (GwH 30 juni 2014, APT 2015, afl. 1, 67, Rev.dr.étr. 2014, afl. 177, 208, B.37 en B.38, onderlijning door dit hof).

Dit alles maakt, samen met de verplichting van de rechter om voormelde nationale regelgeving richtlijnconform te interpreteren en daarenboven rekening houdend met de bedoelingen van de wetgever zoals deze blijken uit de voorbereidende werken van de wet van 19 januari 2012, dat de regel van artikel 57quinquies OCMW-wet zich richt tot de Unieburger die zich, desgevallend samen met zijn of haar gezinsleden, naar een andere EU-lidstaat (in casu België) begeeft. De hele regelgeving is, zoals duidelijk aangegeven in de voorbereidende werken van de wet van 19 januari 2012, erop gericht om bij migratie van EU-burgers binnen de EU zelf, de socialebijstandsrechten tijdelijk te beperken.

In huidig geschil is de EU-burger waarvan dient te worden uitgegaan, dat het minderjarige kind met Belgische nationaliteit van appellante, en is appellante, nog steeds met Congolese nationaliteit, het door voormelde bepalingen bedoelde gezinslid van de betrokken EU-burger, haar dochter. Wat in deze ontbreekt is dat x zich als (Belgische) EU-burger op grond van het vrij verkeer van personen binnen de Unie in België als gastland is komen vestigen. Wel integendeel, zij woont sinds haar geboorte in België, eerst met de Congolese nationaliteit op basis van de louter moederlijk vastgestelde afstamming, doch vanaf 19 december 2019 met de Belgische nationaliteit ingevolge de erkenning door haar Belgische vader. Hoewel deze voorwaarde van vestiging van een Unieburger in België als gastland niet uitdrukkelijk is vermeld, blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 19 januari 2012 en uit artikel 24 van de richtlijn 2004/38/EG duidelijk dat dit wel de bedoeling is geweest van de, zowel Europese als Belgische, wetgever.

Een andere interpretatie van artikel 57quinquies van de OCMW-wet zou strijdig zijn met het Unierecht, meer bepaald artikel 24 van richtlijn 2004/38/EG.

Appellante toont niet aan dat zij door overmacht haar aanvraag niet vroeger kon indienen, zodat de maatschappelijke dienstverlening pas kan toegekend worden vanaf de datum van haar aanvraag.

OM DEZE REDENEN, HET ARBEIDSHOF,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en inzonderheid op artikel 24.

Rechtsprekende op tegenspraak.

Alle andere en strijdige conclusies verwerpende.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond.

Vernietigt het bestreden vonnis van 1 oktober 2020 van kamer A6 van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Aalst, AR 20/466/A, behoudens waar dit oordeelt over de ontvankelijkheid van de vordering en de kosten van het geding.

Opnieuw wijzende, vernietigt de beslissing van geïntimeerde van 20 februari 2020, zegt voor recht dat appellante vanaf 27 januari 2020 recht had op maatschappelijke dienstverlening in de vorm van financiële steun gelijklopend aan het leefloon overeenstemmend met haar gezinstoestand.

Verwijst geïntimeerde overeenkomstig artikel 1017, tweede lid van het Gerechtelijk Wetboek in de kosten van het hoger beroep, aan beide zijden niet vereffend bij gebrek aan begroting.

Legt de bijdrage van 20 euro voor het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, die bij de neerlegging van het verzoekschrift tot hoger beroep niet van appellante kon worden geïnd, ten laste van geïntimeerde.(...)